

κῶν εἰς οἰωνοθήποτε κλίμα καὶ χώραν, ἀκολουθεῖ φυσικῶς τὴν μάλλον προσήκουσαν αὐτῷ ὑγιεινῇ. Ἡ παρατήρησις αὕτη καὶ βίας στερεῖται καὶ ἀξίας, καθότι οὐδόλως ἀποδεικνύει ὅτι ἡ φυσικὴ δὴθεν αὕτη ὑγιεινὴ δὲν προσεκλήθη παρ' ἀπάντων τῶν λαῶν τῇ προσπαθείᾳ τῆς διανοίας καὶ τῆς θελήσεως, διατηρηθεῖσα διὰ τῆς διδασχῆς καὶ τῆς παραδόσεως. Ἐπίσης δὲν ἀποδεικνύει ὅτι αἱ πολυπληθεῖς καὶ ἄθλια φυλαὶ τοῦ παλαιοῦ καὶ τοῦ νέου κόσμου, οἱ Βοσχυιάναι λ.χ. ἢ οἱ κάτοικοι τῆς Γῆς τοῦ Πυρός, ὧν ἡ γενεὰ ἤδη ἐκλείπει, ἀκολουθοῦσι τὴν ὑγιεινὴν τὴν μάλλον σύμφωνον πρὸς τοὺς νόμους τῆς φύσεως.

Ὡς πρὸς τοῦτο ἀληθές εἶνε μόνον ὅτι πᾶς ἄνθρωπος, μετέχων τοῦ ἐν κοινῷ βίου, λαμβάνει μαθήματα πρακτικὰ περὶ τῆς συντηρήσεώς του καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει φυλὴ καίτοι ἄθλια, μὴ κεκτημένη πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ὑπάρξεως αὐτῆς γνώσεις τινὰς στοιχειώδεις, αἵτινες μεταδίδονται κληρονομικῶς εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς.

Ἀληθές εἶνε ἐπίσης ὅτι ὁ ἄνθρωπος, οὗ ἡ διανοια δεσπόζει τῆς φύσεως, ἀναπτύσσει κατ' ὀλίγον τὰς στοιχειώδεις ταύτας γνώσεις, καὶ ὅτι εἰς κοινωνικὴν κατάστασιν ἀνωτέραν ἀντιστοιχεῖ πάντοτε ὑγιεινὴ τελειότερα. Ἀλλ' ἡ προαγωγὴ αὕτη καὶ ἡ πρόδοσις οὐδὲν κοινὸν ἔχουσι μετὰ τοῦ ὀρμευμένου, ὅσα δὲ γνωρίζομεν σχετικῶς πρὸς τὴν ἐπιμέλειαν περὶ τὴν ἡμετέραν συντήρησιν εἶνε ἀνγκαῖον ἀποτέλεσμα τῆς διδασκαλίας, τῆς πείρας καὶ τῆς ἐπέψεως.

Ἐν συνόψει ἡ ὑγιεινὴ εἶνε ἐπιστήμη πειραματικὴ καὶ πρακτικὴ σκοπὸν ἔχουσα νὰ μᾶς διωφώτιση περὶ τῶν ὄρων τῆς ἡμετέρας ὑπάρξεως, ἡ δὲ μελέτη αὐτῆς οὐ μόνον ἀνάγκη εἶνε ἀλλὰ καθήκον.

Τῶνόν πᾶς ἄνθρωπος εἶνε ὑπὸ τινος ἐπόψεως υπεύθυνος διὰ τὴν ὑγείαν του πρὸς τε ἐκυτὸν καὶ πρὸς τὴν κοινωνίαν, ἧς εἶνε μέλος, υπεύθυνος δὲ συνάμα μέχρι τινὸς καὶ διὰ τὴν ὑγείαν καὶ τὴν ζῶν τῶν ὄντων, ὧν εἶνε ὁ φυσικὸς ὀδηγὸς καὶ προστάτης.

ΕΝΙΣΤΑ Σ. ΣΥΓΓΡΑΜΜΑΤΟΣ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Ἰππρέτης παντοπωλείου, εἰς πρᾶξιν τιθέμενος τὸ προγονικὸν *Κρεῖττον ὄψιμαθῆ ἢ ἀμαθῆ εἶναι*, συμφωνεῖ μετὰ διδασκαλοῦ νὰ τὸν διδάξῃ τὴν ὀρθογραφίαν καὶ τὴν ἄλλην σχολεικὴν σοφίαν ἀντὶ 20 δραχμῶν κατὰ μῆνα.

Ἡ διδασκαλία ἐξακολουθεῖ ἐπὶ ἑξ μῆνας, ἀλλὰ, — ἄγνωστον διὰ σφάλμα τίνος — χωρὶς νὰ ἀποφέρῃ λίαν ἀγλαοὺς καρπούς. Ὁ μαθητὴς, μὴ ὠφελθεῖς πολὺ ἐκ τῶν μαθημάτων τοῦ διδασκαλοῦ, δυστροπεῖ εἰς τὴν πληρωμὴν αὐτῶν, τοῦτο δ' ἀναγκάζει τὸν διδασκαλὸν νὰ τὸν ἐνάξῃ ἐνώπιον τοῦ εἰρηνοδικείου.

Τὴν ἡμέραν τῆς δίκης ὁ μαθητὴς, ἀντὶ νὰ ἐμ-

φανισθῇ αὐτοπροσώπως, πέμπει πρὸς τὸν εἰρηνοδίκην τὴν ἐπομένην ἐπιστολήν.

«*Κῆρηε εἰρηνοδείκη,*

» Ἐπιδεῖ σύμαιρα εἰς μίτερὰ μου ἦνε ἄροση, δὲν ἱμπορῶ νὰ παρισησθῶ οἷς τινὴ δῆκην καὶ τὰς παρκαλὸ κτλ. κτλ.»

Τὸ δεῖγμα τοῦτο τῆς ὀρθογραφικῆς δεινότητος τοῦ ἐναγομένου μαθητοῦ ἐφώτισε τὸν δικαστὴν, ὥστε νὰ ἀπονεύμῃ εἰς τὸν διδασκαλὸν τὸ δίκαιον ὅπως τοῦ ἔπρεπεν.

*

*

Ἀμαξηλάτης, βλέπων τὴν κοιλίαν του ἐπὶ μάλλον καὶ μάλλον ἐξογκουμένην, ἀποφασίζει νὰ συμβουλευθῇ ἱατρὸν.

— Γιατρέ μου, δὲν εἶναι καλὰ ἀπὸ ἕμερα σὲ ἕμερα καὶ περισσότερο πρήσκουμαι.

— Φίλε μου, λέγει ὁ ἱατρός ἀφοῦ τὸν ἐξήτασε καλῶς, πάσχεις ἀπὸ ὕδρωπα.

— Δηλαδῆ;

— Ὅλος αὐτὸς ὁ ὄγκος ἐσχηματίσθη, διότι ἔχεις νερὸ ἐκεῖ μέσα!

— Ἀδύνατον! ἀναφωνεῖ ὁ ἀμαξηλάτης ἐπιτα, ὡσεὶ ἰδέα τις διήλθε τοῦ πνεύματός του,

— Δὲν ἦπερ ποτὲ νερὸ! Χωρὶς ἄλλο θὰ μὲ γελοῦστε ἐκείνος ὁ ἄθλιος ὁ ταβερνιαρῆς.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * * Ἐρῶσον γηράσκω τοσοῦτον πέπεισμαι ὅτι ἡ μεγάλη διαφορὰ μετὰξὺ τῶν ἀνθρώπων, ἀδυνάτων ἢ ἰσχυρῶν, μικρῶν ἢ μεγάλων, ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ποσοῦ τῆς ἐνεργείας ἐκάστου αὐτῶν διὰ τῆς λέξεως *ἐνέργεια* ἐννοῶ σταθερὰν θέλησιν, ἄκαυπτον ἀπόφασιν καὶ νίκην ἢ θάνατον. Διὰ τῆς ἀρετῆς ταύτης δύναται τις νὰ ἐπιτύχῃ παντὸς ἀνθρωπίνως κατορθουμένου σκοποῦ, ἀλλ' ἄνευ ταύτης οὐδὲ τὰ προτερήματα, οὐδὲ κοινωνικὴ θέσις, οὐδ' εὐνοϊκὴ τύχη δύναται νὰ μεταποιήσωσιν εἰς *ἀνθρωπὸν* τὸ οὕτως ὀνομαζόμενον δίπουν ζῶον. (Μπούξτων).

* * * Δύο ἔχει χαρακτηριστὴς ὁ ἄνθρωπος· ἓνα κατ' οἶκον διὰ τὴν γυναῖκά του, τὴν οἰκογένειάν του, τὸν κατ' ἰδίαν βίον του, καὶ οὗτος εἶνε ὁ ἀληθής· κατ' αὐτὸν ἀποβάλλει τὸ προσωπεῖον, τὴν προσποίησην, παύει υποκρινόμενος, δείκνυται οἷος πράγματι εἶνε — ἀποτρόπαιος ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ. Εἶτα δὲ τὸν δημόσιον, καθ' ὃν εἰς τὸν κόσμον, εἰς τὰς αἰθούσας, εἰς τὴν αὐλὴν, εἰς τοὺς πολιτικούς κύκλους, εἰς τὴν κοινωνίαν ἐν γένει φαίνεται μέγας, εὐγενής, γενναῖος, ἐν περιβολῇ περικεντητῶ ὑπὸ ἀρετῶν, φιλόφρων καὶ ἡδυσπής, πλήρης ἐξαιρέτων πλεονεκτημάτων.

* * * Τὸ πλῆθος ἔχει πάντοτε τὸν κοινὸν νοῦν καὶ δὲν ἀπομακρύνεται αὐτοῦ, ἢ ὅταν ἄνθρωποι κακῆς πίστεως ἐξάπτωσι τὰ πάθη αὐτοῦ. (Βαλζάκ).